

Entrevista amb Rosa Ribas, escriptora pratenca

“L’art no ha estat mai innocent”

AGUS MORALES / *El pintor de Flandes* (Rocaeditorial), una novel·la històrica d'intriga i poder, és la primera obra publicada per Rosa Ribas (El Prat, 1963). Doctora en Filologia hispànica, Ribas viu a Frankfurt (Alemanya) des de fa catorze anys. Ha traduït autors en llengua alemanya al català i al castellà, i actualment té una càtedra a la Universitat de Heilbronn, on dona classes d'espanyol com a llengua especialitzada per a economistes.

—En realitat aquesta és la seva segona novel·la...

—Sí, és la segona que he escrit, però la primera publicada. La primera era una novel·la policíaca on treballava la història d'un professor convidat a una universitat alemanya i que comet un assassinat. Ara n'estic escrivint una altra d'un personatge que sortia en aquella novel·la. És una comissària de pare alemany i mare gallega, filla d'emigrants de l'època dels 60 i els 70, treballadors de l'Opel a Alemanya.

—El pintor de Flandes va ser idea del seu sogre, Kurt Reichenberger.

—Ell estava investigant el quadre *La degollació de San Juan Bautista*, que és al Prado. Va ser ell qui va cridar l'atenció sobre les moltes coses d'aquest quadre que no encaixen. Aquest quadre està cridant: “Observa'm millor! Aquí hi ha molt de misteri”. Hi ha molts elements al·legòrics. Per exemple, al quadre en primer pla hi ha una taula coberta i hi ha un home que està aixecant el mantell, des del darrera. Nosaltres com a espectadors podem veure el que hi ha a sota, però tota la gent que està dins el quadre no ho veu. El meu sogre va desenvolupar tota una teoria d'intriga política, que a mi em va semblar molt atractiva. És una història que té molta força: hi juga la política, l'ambició, personatges molt carismàtics. Vaig canviar coses de la seva

L'escriptora, durant l'entrevista a la Biblioteca Popular Antoni Martín.

“Quan la gent no sabia llegir, tota la informació venia visualment. S'ha fet servir molt la pintura per transmetre missatges polítics”

teoria per adaptar-les més a la història que jo volia explicar.

—Es mesclen personatges de ficció i reals.

—Sí. La idea era agafar personatges reals perquè el lector es trobi dins d'una època i perso-

natges de ficció que mouen la història en el sentit que m'interessava, com per exemple el pintor de Flandes, que és un personatge completament fictici. Ell es considera fill de Rubens, i és germà d'Anton Van Dyck... És un pintor anònim, li ve un encàrrec del conde de Villamediana i se'n va a la cort més poderosa de l'època, la de Madrid. No sap que serà instrument d'una intriga del conde de Villamediana.

—Finalment s'adona del que està passant?

—Madrid és un laberint, és molt perillós, però poc a poc va coneixent la cort madrilenya i arriba un moment en què ell capta el que està fent, entén el sentit d'aquesta pintura. Paul van Dyck [el protagonista] no

pot escapar-se, està controlat constantment. El que anem seguint en la novel·la és com ell cada vegada sap més. El conde de Villamediana vol arribar a la posició del conde-duque de Olivares. El quadre és un instrument. Trobem aquí una oposició entre dos formes d'entendre el poder: l'un basat en el poder militar [conde-duque de Olivares] i un altre més modern [conde de Villamediana], que creu que qui té la informació és qui té el poder.

—La imbricació entre art i política...

—L'art era un instrument polític. Quan la gent no sabia llegir, tota la informació venia visualment. S'ha fet servir molt la pintura per transmetre missatges polítics. L'art no ha estat mai innocent.

—I ara?

—Tampoc. Hi ha una part de l'art avui que s'ha allunyat molt de la sensibilitat de la gent.

—De quines traduccions se sent més satisfeta?

—*Perdut*, de Hans-Ulrich Treichel (Proa), una traducció que vaig fer amb una amiga. Traduíem paral·lelament i ens ajuntàvem per trobar la traducció comuna, que ben sovint no era ni la meva ni la seva. Era un llibre molt obsessiu. És la història d'uns pares que van perdre un fill quan fugien de l'Alemanya de l'Est. El protagonista és un nano que va néixer després, a l'Alemanya occidental, i veu com els seus pares viuen obsessionats en trobar el fill perdut.

—Creu que *El Prat* és una ciutat vigorosa culturalment?

—Crec que sí, i cada vegada més. Hi ha moltes iniciatives, molts espais i moltes tendències diferents.

—Té algun escriptor pratenca predilecte?

—El que he llegit són traduccions de Josep Costa d'autors nord-americans. Són molt bones. ■